NÕUKOGU OTSUS (ÜVJP) 2021/2133,

2. detsember 2021,

millega toetatakse ulatuslikku programmi, millega toetatakse jõupingutusi väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona ebaseadusliku kaubanduse ärahoidmiseks ning selle vastu võitlemiseks Kagu-Euroopas

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 28 lõiget 1 ja artikli 31 lõiget 1,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Nõukogu võttis 19. novembril 2018 vastu ebaseaduslike tulirelvade ning väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona vastast võitlust käsitleva ELi strateegia „Relvade turvalisuse tagamine, kodanike kaitsmine“ (edaspidi „ELi väike- ja kergrelvade strateegia“).

(2) Kagu-Euroopa riikides on üle kolmekümne aasta esinenud märkimisväärsed riskid ja probleemid, mis on seotud ebaseaduslike väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona destabiliseeriva kuhjumisega ja kontrollimatu levikuga üle nende piiride ja nende territooriumitel. Neil riskidel on laiem negatiivne mõju terves Euroopas ja kaugemalgi. ELi väike- ja kergrelvade strateegias on märgitud, et kuigi viimastel aastatel on eelkõige Kagu-Euroopas tehtud märkimisväärseid edusamme, piiravad väike- ja kergrelvade ning laskemoona ulatuslik valdamine, ebapiisavad ladustamistingimused, laialtlevinud ebaseaduslik valdamine ja rakendamisalased puudujäägid endiselt Lääne-Balkani osades piirkondades tulirelvade ning väike- ja kergrelvade kontrolli alaste jõupingutuste tõhusust.

(3) ELi väike- ja kergrelvade strateegia kohaselt on liit ja selle liikmesriigid piirkondlikul tasandil kohustatud aitama tugevdada õiguskaitseasutuste suutlikkust, et tuvastada, tõkestada ja keelustada salakaubanduse võrgustikke ning hoida ära ebaseadusliku turu kaudu tulirelvade jõudmine terroristide ja kurjategijateni, muu hulgas tõkestades relvade ebaseaduslikku rahastamist ja transporti ning suurendades piiripolitsei, tolli ja sadamavaldajate rolli võitluses ebaseaduslike relvavoogudega meretranspordis. Liit ja selle liikmesriigid jätkavad teiste riikide aitamist, et parandada riiklike varude haldamist ja julgeolekut, tugevdades riiklikke õigus- ja haldusraamistikke ning asutusi, mis reguleerivad väike- ja kergrelvade ning laskemoona seaduslikku tarnet kaitse- ja julgeolekujõududele ja nende varude haldamist.

(4) Kooskõlas ELi väike- ja kergrelvade strateegiaga tugevdab liit oma dialoogi ja koostööd väike- ja kergrelvade kontrolliga tegelevate piirkondlike organisatsioonidega, viies oma tegevuse vastavusse piirkondlike strateegiate ja tegevuskavadega.

(5) Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni (OSCE) osalisriigid võtsid 2000. aastal vastu väike- ja kergrelvi käsitleva OSCE dokumendi, ([1]) millega nad kohustuvad võitlema väike- ja kergrelvade ebaseadusliku kaubandusega kõigis selle aspektides. Nimetatud dokumendis rõhutati samuti, et väike- ja kergrelvade liigne hankimine ning nende varude haldamise ja julgeoleku halb olukord võib avaldada destabiliseerivat mõju julgeolekule siseriiklikul, piirkondlikul ja rahvusvahelisel tasandil.

(6) Lisaks sellele võtsid OSCE osalisriigid 2003. aastal vastu ka tavalaskemoona varusid käsitleva OSCE dokumendi, ([2]) milles tunnistatakse, et tavalaskemoona liigne hankimine tekitab julgeoleku- ja turvariske. Kõnealuste riskide käsitlemiseks otsustasid nad luua praktilise korra abi andmiseks tavalaskemoona ülejääkide hävitamisel ja/või varude haldamise ning julgeoleku tagamise tavade täiustamisel.

(7) Väike- ja kergrelvi ning tavalaskemoona varusid käsitlevas OSCE dokumendis on väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona liigsete varude kõrvaldamise eelistatud meetodina märgitud nende hävitamine.

([1]) FSC.DOC/1/00/Rev.1.
([2]) FSC.DOC/1/03/Rev.1.

(8) Käesoleva nõukogu otsusega toetatava projekti puhul võetakse arvesse muid piirkondlikke algatusi, eelkõige Lääne-Balkani tegevuskava, ([3]) ÜRO Arenguprogrammi (UNDP)/Kagu- ja Ida-Euroopa väike- ja kergrelvade kontrolli keskuse (SEESAC) tööd ja Euroopa Komisjoni asjakohast tegevust Kagu-Euroopas, mis on seotud relvastuskontrolli ja ebaseadusliku relvakaubandusega.

Projekt viiakse ellu kooskõlas liidu seonduva abiga Kagu-Euroopa jurisdiktsioonidele (nõukogu otsused (ÜVJP) 2018/101 ([4]) ja (ÜVJP) 2017/915) ([5]), Lääne-Balkani riikidega väike- ja kergrelvade kontrolli vallas tehtava piirkondliku koostööga, mida rakendab UNDP/SEESAC (nõukogu otsused (ÜVJP) 2019/2111, ([6]) (ÜVJP) 2018/1788 ([7]) ja (ÜVJP) 2016/2356) ([8]), ning ELi ja Kagu-Euroopa vahelise õiguskaitsealase koostööga tulirelvade salakaubaveo valdkonnas, mida toetavad Euroopa Komisjoni rände ja siseasjade peadirektoraat, Euroopa Politseiamet (Europol) ja kuritegevusega seotud ohte käsitlev valdkondadevaheline Euroopa platvorm (EMPACT) tulirelvade prioriteedi alusel.

(9) Liit on varem toetanud OSCE tegevust nõukogu otsusega 2012/662/ÜVJP, ([9]) millega toetatakse tegevusi, millega vähendatakse OSCE kaetud piirkonnas väike- ja kergrelvade ebaseadusliku kaubanduse ja liigse hankimise ohtu. 4. augustil 2017 võttis nõukogu vastu otsuse (ÜVJP) 2017/1424, millega toetatakse OSCE tegevust, et vähendada väike- ja kergrelvade ja tavalaskemoonaga ebaseadusliku kaubanduse ja nende liigse hankimise ohtu Põhja-Makedoonia Vabariigis ja Gruusias ([10]). 2. detsembril 2019 võttis nõukogu vastu otsuse (ÜVJP) 2019/2009, ([11]) millega toetatakse Ukraina jõupingutusi relvade, laskemoona ja lõhkeainetega ebaseadusliku kauplemise vastu võitlemisel koostöös OSCEga.

(10) Ebaseaduslike väike- ja kergrelvade vastase ÜRO tegevuskava rakendamisel tehtud edusammude läbivaatamise kolmas konverents võttis 30. juunil 2018 vastu lõppdokumendi, milles riigid uuendavad oma kohustust ennetada ja tõkestada väike- ja kergrelvade kõrvalesuunamist. Riigid kinnitasid oma valmisolekut teha rahvusvahelist koostööd ja tugevdada piirkondlikku koostööd parema koordineerimise, konsulteerimise, teabevahetuse ja operatiivkoostöö kaudu, kaasates asjaomased piirkondlikud ja allpiirkondlikud organisatsioonid ning samuti õiguskaitse-, piirikontrolli- ning ekspordi- ja impordilitsentse väljastavad asutused.

(11) ÜRO Peaassamblee 25. septembri 2015. aasta resolutsioonis „Kestliku arengu tegevuskava aastani 2030 „Muudame oma maailma"" kinnitatakse, et väike- ja kergrelvadega ebaseadusliku kauplemise tõkestamine on vajalik paljude kestliku arengu eesmärkide, sealhulgas rahu, õigluse ja tugevate institutsioonide, vaesuse vähendamise, majanduskasvu, tervishoiu, soolise võrdõiguslikkuse ja ohutute linnadega seotud eesmärkide saavutamiseks. Seega on kõik riigid kestliku arengu eesmärgi nr 16.4 raames võtnud kohustuse oluliselt vähendada ebaseaduslikke raha- ja relvavooge.

([3]) Londonis toimunud Lääne-Balkani tippkohtumisel võeti 10. juulil 2018 vastu piirkondlik tegevuskava, et leida 2024. aastaks Lääne-Balkani riikides kestlik lahendus väike- ja kergrelvade/tulirelvade ning nende laskemoona ebaseaduslikule omamisele, väärkasutamisele ja salakaubaveole.

([4]) Nõukogu 22. jaanuari 2018. aasta otsus (ÜVJP) 2018/101 tulemusliku relvaekspordi kontrolli edendamise kohta (ELT L 17, 23.1.2018, lk 40).

([5]) Nõukogu 29. mai 2017. aasta otsus (ÜVJP) 2017/915 relvakaubanduslepingu rakendamist toetava liidu teavitustegevuse kohta (ELT L 139, 30.5.2017, lk 38).

([6]) Nõukogu 9. detsembri 2019. aasta otsus (ÜVJP) 2019/2111, millega toetatakse SEESACi poolt Kagu-Euroopas läbiviidavaid desarmeerimise ja relvastuskontrolli alaseid tegevusi, et vähendada ebaseaduslikest väike- ja kergrelvadest ning nende laskemoonast tulenevat ohtu (ELT L 318, 10.12.2019, lk 147).

([7]) Nõukogu 19. novembri 2018. aasta otsus (ÜVJP) 2018/1788, millega toetatakse Kagu- ja Ida-Euroopa väike- ja kergrelvade kontrolli keskust (SEESAC), et rakendada Lääne-Balkani riikides ebaseadusliku relvakaubanduse vastast võitlust käsitlevat piirkondlikku tegevuskava (ELT L 293, 20.11.2018, lk 11).

([8]) Nõukogu 19. detsembri 2016. aasta otsus (ÜVJP) 2016/2356 SEESACi poolt Kagu-Euroopa riikides läbiviidavate desarmeerimise ja relvastuskontrolli alaste tegevuste toetamise kohta ELi strateegia (väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona ebaseadusliku hankimise ja salakaubaveo vastaseks võitluseks) raames (ELT L 348, 21.12.2016, lk 60).

([9]) Nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta otsus 2012/662/ÜVJP, millega toetatakse tegevusi, millega vähendatakse Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooniga (OSCE) kaetud piirkonnas väike- ja kergrelvade ebaseadusliku kaubanduse ja liigse hankimise ohtu (OSCE) (ELT L 297, 26.10.2012, lk 29).

([10]) ELT L 204, 5.8.2017, lk 82.

([11]) Nõukogu otsus (ÜVJP) 2019/2009, 2. detsember 2019, millega toetatakse Ukraina jõupingutusi relvade, laskemoona ja lõhkeainetega ebaseadusliku kauplemise vastu võitlemisel koostöös OSCEga (ELT L 312, 3.12.2019, lk 42).

(12) ÜRO peasekretär kutsus 24. mail 2018 esitatud desarmeerimiskavas „Meie ühise tuleviku kindlustamine“ üles tegelema tavarelvade liigse hankimise ja nendega ebaseadusliku kauplemise probleemiga ning toetama väikerelvade suhtes riigi tasandil võetud lähenemisviise,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. Pidades silmas liidu väike- ja kergrelvade strateegia rakendamist, on käesoleva otsuse eesmärk vähendada Kagu-Euroopasse suunduva ja sealt pärineva väike- ja kergrelvade ebaseadusliku kaubanduse ning nimetatud piirkonnas toimuva väike- ja kergrelvade kontrollimatu leviku ohtu, mis kahjustab ohutust ja julgeolekut, takistades jätkusuutlikku rahu kindlustamist ja sotsiaal-majanduslikku arengut, ning aitab kaasa korra hävimisele, terrorismi ja kuritegeliku vägivalla õhutamisele või konflikti jätkumisele.

2. Vastavalt lõikele 1 on käesoleva otsuse eesmärgid järgmised:

a) vähendada väike- ja kergrelvade leviku ja väärkasutamise ohtu Albaania Vabariigis;

b) toetada Bosniat ja Hertsegoviinat väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona ebaseadusliku omamise, väärkasutamise ja ebaseadusliku kaubandusega seotud julgeoleku- ja ohutusriskide leevendamisel;

c) toetada Kosovo * politsei K-9-suutlikkuse tugevdamist ning selle otsest panust väike- ja kergrelvade, laskemoona ning lõhkeainete väärkasutamise ja ebaseadusliku kaubanduse ärahoidmisel, tõkestamisel ja uurimisel Lääne-Balkani riikides;

d) vähendada relvade leviku ning väike- ja kergrelvade väärkasutamise ohtu Põhja-Makedoonia Vabariigis, suurendades siseministeeriumi ja muude valitsusorganisatsioonide ennetus-, avastamis-, analüüsi- ja uurimissuutlikkust;

e) vähendada ootamatute plahvatuste ohtu laskemoona ladustamiskohtades ning vähendada väike- ja kergrelvade/tavalaskemoona varude kõrvalesuunamist Montenegro kaitseministeeriumi ladustamiskohtadest;

f) vähendada turvalisuse ja julgeoleku alaseid riske, mis on seotud ebaseaduslikult vallatavate väike- ja kergrelvadega, seaduslike väike- ja kergrelvade kuritarvitamisega ning väike- ja kergrelvade ebaseadusliku kaubandusega Serbias;

g) aidata OSCE osalisriikidel paremini kavandada, rakendada ja vajaduse korral tugevdada oma kohustusi väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona varude ebaseadusliku leviku vastases võitluses.

3. Projekti kasusaajad on:

a) Kagu-Euroopa ametiasutused, kellele on antud ülesanne ennetada väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona ebaseaduslikku kaubandust ja selle vastu võidelda ning kes vastutavad nimetatud tegevuste eest, nimelt väike- ja kergrelvade komisjon/nõukogu, siseministeerium ja õiguskaitseasutused, näiteks politsei. Teised kaasatud asutused on Bosnias ja Hertsegoviina julgeolekuministeerium, prokuratuurid, kohtud ja kinnipidamisasutused ning Montenegro kaitseministeerium. Serbias on projekti kohaselt ette nähtud koostöö kodanikuühiskonna organisatsioonidega, kes tegelevad väike- ja kergrelvade kontrolli küsimustega (otsesed kasusaajad);

b) Kagu-Euroopa ja selle Euroopa naaberriikide jurisdiktsioonide alla kuuluvad elanikud, keda ohustab ebaseaduslike väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona kasutamine kuritegevuses, terrorismis ja vägivaldses väärkasutamises (kaudsed kasusaajad);

c) Liidu ja selle liikmesriikide volitanud ametiasutused, kes saavad kasu väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona tõhustatud kontrollisuutlikkusest Kagu-Euroopas, muu hulgas tänu paremale teabevahetusele ning tänu sellistele koordineerimis- ja koostöömeetmetele nagu ebaseaduslike väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoonaga seotud riskide tuvastamine, uurimised ja päritolu kindlakstegemine, avastamine ja konfiskeerimine (kaudsed kasusaajad).

4. Projekti üksikasjalik kirjeldus on esitatud käesoleva otsuse lisas.

Artikkel 2

1. Käesoleva otsuse rakendamise eest vastutab liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja (edaspidi „kõrge esindaja“).

(*) Kõnealune nimetus ei piira seisukohti staatuse suhtes ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244/1999 ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.

2. Artiklis 1 osutatud projekti (edaspidi „projekt“) tehnilise rakendamise eest vastutab OSCE sekretariaat.

3. OSCE sekretariaat täidab oma ülesandeid kõrge esindaja vastutusel. Selleks sõlmib kõrge esindaja OSCE sekretariaadiga vajalikud kokkulepped.

Artikkel 3

1. Lähtesumma liidu rahastatava projekti rakendamiseks on 4 208 827 eurot.

2. Kulutusi, mida rahastatakse lõikes 1 sätestatud lähtesummast, hallatakse vastavalt liidu üldeelarve suhtes kohaldatavatele menetlustele ja reeglitele.

3. Järelevalvet lõikes 1 osutatud kulude nõuetekohase haldamise üle teeb komisjon. Sel eesmärgil sõlmib komisjon OSCE sekretariaadiga asjakohase rahastamislepingu. Rahastamislepingus sätestatakse, et OSCE sekretariaat tagab liidu rahalise toetuse nähtavuse, mis vastab selle suurusele.

4. Komisjon püüab sõlmida lõikes 3 osutatud rahastamislepingu niipea kui võimalik pärast käesoleva otsuse jõustumist. Ta teavitab nõukogu kõigist raskustest selles protsessis ning rahastamislepingu sõlmimise kuupäevast.

Artikkel 4

1. Kõrge esindaja esitab nõukogule OSCE sekretariaadi poolt korrapäraselt koostatavatele kirjeldavatele aruannetele tuginedes aruande käesoleva otsuse rakendamise kohta. Nimetatud aruannete põhjal teeb nõukogu hindamise.

2. Komisjon annab aru artiklis 1 osutatud projekti finantsaspektide kohta.

Artikkel 5

1. Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

2. Käesolev otsus kaotab kehtivuse 36 kuu möödumisel artikli 3 lõikes 3 osutatud rahastamislepingu sõlmimisest. Kui kuue kuu jooksul alates käesoleva otsuse jõustumise kuupäevast ei ole nimetatud lepingut sõlmitud, kaotab otsus kehtivuse.

Brüssel, 2. detsember 2021

Nõukogu nimel
eesistuja
J. VRTOVEC

LISA

PROJEKTIDOKUMENT

OSCE ULATUSLIK PROGRAMM, MILLEGA TOETATAKSE JÕUPINGUTUSI VÄIKE- JA KERGRELVADE NING TAVALASKEMOONA EBASEADUSLIKU KAUBANDUSE ÄRAHOIDMISEKS NING SELLE VASTU VÕITLEMISEKS KAGU-EUROOPAS – HR(2021) 138

1. Taust

Kagu-Euroopa riikides on üle kolmekümne aasta esinenud märkimisväärsed riskid ja probleemid, mis on seotud ebaseaduslike väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona destabiliseeriva valdamisega ja kontrollimatu levikuga üle nende piiride ja nende territooriumitel. Neil riskidel on laiem negatiivne mõju terves Euroopas ja kaugemalgi.

Kagu-Euroopa on endiselt murekoht ja ebaseaduslike tulirelvade ning väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona vastast võitlust käsitleva ELi strateegia (edaspidi „ELi väike- ja kergrelvade strateegia“) seisukohalt oluline väljakutse. ELi väike- ja kergrelvade strateegias on märgitud, et „kuigi viimastel aastatel on eelkõige Kagu-Euroopas tehtud märkimisväärseid edusamme, piiravad väike- ja kergrelvade ning laskemoona ulatuslik valdamine, ebapiisavad ladustamistingimused, laialtlevinud ebaseaduslik valdamine ja rakendamisalased puudujäägid endiselt Lääne-Balkani osades piirkondades tulirelvade ning väike- ja kergrelvade kontrolli alaste jõupingutuste tõhusust“.

Seetõttu on Lääne-Balkaniga seoses ELi väike- ja kergrelvade strateegias sätestatud terviklik meetmete kogum, nagu [...] „vähendada väike- ja kergrelvade ning laskemoona liigseid varusid, vähendada ebaseaduslikku valdamist, võidelda kõrvaletoimetamise ja relvade salakaubanduse vastu, parandada piirikontrolli, tõhustada väike- ja kergrelvade märgistamist, arvestuse pidamist, päritolu kindlakstegemist ja kõrvaldamisvõimsust, suurendada teadlikkust ning toetada õiguskaitseasutuste suutlikkust, [...], ning jätkuvalt toetada riiklikke kontrollisüsteeme ja võtta arvesse asjakohaseid piirkondlikke algatusi ebaseaduslike väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona vastu võitlemiseks nagu piirkondlik tegevuskava, et leida 2024. aastaks Lääne-Balkani riikides kestlik lahendus väike- ja kergrelvade / tulirelvade ning nende laskemoona ebaseaduslikule omamisele, väärkasutamisele ja salakaubaveole; seda algatust on toetanud Prantsusmaa ja Saksamaa“.

Piirkonnas minevikus toimunud konfliktide järelmõjud, puudujäägid demobiliseerimise, desarmeerimise ja taasintegreerimise õigeaegsel ja korrakohasel rakendamisel ning väike- ja kergrelvade ja tavalaskemoona varude tsentraliseeritud kontrollisüsteemide halb rakendamine on kaasa toonud järgmised probleemid:

- väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona ebaseaduslik kaubandus ja nende levik Kagu-Euroopa riikides ja üle nende piiride;
- väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona ebaseaduslik kõrvalesuunamine;
- ebaseaduslike/smugeldatud väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona kasutamine nii piirkonnas kui ka mujal toimepandud terrorismiaktides, kuritegevuses ja vägivallakuritegudes;
- väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona kadumine ja vargus ametlikest ladustamiskohtadest ja relvapeidikutest (ja seega nende ebaseaduslik levik);
- vähene vastutus ja läbipaistvus väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona valdkonnas tehtavas ennetamises, haldamises, jõustamises ja kontrollis.

OSCE osalisriigid on nõustunud tegema koostööd nende probleemide lahendamiseks ja tegema seda tervikliku viisil. Eelkõige on osalisriigid võtnud endale kohustuse võidelda väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona ebaseadusliku kaubanduse ja kontrollimatu leviku vastu, tehes seda vastavalt OSCE dokumentide sätetele, mis käsitlevad väike- ja kergrelvi (dok FSC.DOC/1/00/Rev.1) ja tavalaskemoona varusid (dok FSC.DOC/1/03/Rev.1).

Nende probleemide ja mureküsimuste lahendamiseks esitasid Kagu-Euroopa riigid 2019. aastal OSCE-le ametlikud abitaotlused väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona kontrolli valdkonnas ([1]). Abitaotlused esitasid Albaania siseministeerium, Bosnia ja Hertsegoviina julgeolekuministeerium, Põhja-Makedoonia Vabariigi siseministeerium, Montenegro kaitseministeerium ja Serbia siseministeerium.

([1]) Kosovo* puhul ei kohaldata staatusega seotud kaalutlustel sealsete võimalike projektide suhtes OSCE ametliku menetlusega ettenähtud piiranguid ja nõudeid. Seetõttu rakendatakse OSCE Kosovo missiooni (OMIK) juhtimisel mitmeid projekte, et toetada kohalike ametiasutuste/institutsioonide esitatud abitaotlusi. (* Kõnealune nimetus ei piira seisukohti staatuse suhtes ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244/1999 ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.)

2. Üldine eesmärk

Vähendada Kagu-Euroopasse suunduva ja sealt pärineva väike- ja kergrelvade ebaseadusliku kaubanduse ning nimetatud piirkonnas toimuva väike- ja kergrelvade kontrollimatu leviku ohtu, mis kahjustab ohutust ja julgeolekut, takistades jätkusuutlikku rahu kindlustamist ja sotsiaal-majanduslikku arengut ning aidates kaasa avaliku korra vähenemisele, toetades terrorismi ja kuritegelikku vägivalda või tuues kaasa konfliktide jätkumise.

3. Meetme kirjeldus

Meede põhineb 2019.–2021. aastal rakendatud süstemaatilistel vajaduste hindamise protsessidel. Nende menetluste käigus kontrolliti abitaotlusi ja kinnitati vajadust OSCE toetuse järele, nimelt volitatud asutuste suutlikkuse tugevdamise järele järgmistes valdkondades:

- väike- ja kergrelvade ebaseadusliku kaubanduse ärahoidmist ja selle vastu võitlemist käsitleva teabe haldamine ja vahetamine;
- koerte kasutamise (K9) suutlikkus ebaseaduslike väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona avastamiseks ja konfiskeerimiseks;
- teadlikkuse suurendamine ja nõustamine, et toetada väike- ja kergrelvade ja tavalaskemoona ebaseadusliku kaubanduse ärahoidmist ja selle vastu võitlemist;
- väike- ja kergrelvade laskekõlbmatuks muutmise regulatiivsed ja tegevusraamistikud;
- väike- ja kergrelvade varude haldamine ja julgeolek.

Meede – OSCE ulatuslik programm, millega toetatakse jõupingutusi väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona ebaseadusliku kaubanduse ärahoidmiseks Kagu-Euroopas – koosneb seitsmest OSCE projektist ning vastab igakülgselt eespool nimetatud nõuetele, tugevdades muu hulgas piiriülest/piirkondlikku dünaamikat, et tõhusamalt, tulemuslikumalt ja mõjusamalt hoida ära väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona ebaseaduslikku kaubandust ning selle vastu võidelda. Projektid töötati välja tihedas koostöös volitatud ametiasutuste/institutsioonide, OSCE konfliktide ennetamise keskuse ja Kagu-Euroopas toimuvate OSCE välioperatsioonidega.

OSCE ulatuslik programm toetab oma projektide kaudu ELi väike- ja kergrelvade strateegiat, eelkõige Lääne-Balkaniga seotud rahvusvahelist koostööd ja abi.

Projektide eesmärk on ka leevendada ja hoida ära väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona ebaseadusliku kaubanduse negatiivset mõju kestlikule arengule, tugevdades seeläbi selliste ÜRO kestliku arengu eesmärkide täitmist nagu:

- eesmärk 05 – saavutada sooline võrdõiguslikkus ning suurendada naiste ja tütarlaste mõjuvõimu (nt eesmärk 5.2) –, ning
- eesmärk 16 – toetada rahumeelseid ja kaasavaid ühiskondi, et saavutada säästev areng; tagada õiguskaitse kõikidele ning luua kõikidel tasanditel tõhusad, vastutustundlikud ja kaasavad institutsioonid (nt eesmärgid 16.1, 16.4 ja 16.a).

Lisaks on ettepanekud ühtlustatud tegevuskavaga, mis käsitleb Lääne-Balkanis 2024. aastaks kestliku lahenduse leidmist väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona ebaseaduslikule valdamisele, väärkasutamisele ja ebaseaduslikule kaubandusele, ([2]) ning kooskõlastatud asjaomaste sidusrühmadega, kes toetavad tegevuskava ja jälgivad selle rakendamist. Ettepanek täiendab ebaseaduslike tulirelvade ning väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona vastast võitlust käsitlevat ELi strateegiat (2018) ja seega toetab Kagu-Euroopa riikide ametiasutusi kõnealuse strateegia järgimisel, eelkõige Lääne-Balkanis võetavaid meetmeid.

3.1. Projekt 1: Albaania Vabariigi ametiasutuste abistamine väike- ja kergrelvade leviku ja väärkasutamise ohu vähendamisel

3.1.1. Eesmärk

Projekti eesmärk on vähendada väike- ja kergrelvade leviku ja väärkasutamise ohtu Albaania Vabariigis.

([2]) Tegevuskava töötati välja Kagu-Euroopa siseministrite asetäitjate ja välisministrite asetäitjate ühisavalduse ning tegevuskava elementide alusel, mis mõlemad võeti vastu 1. veebruaril 2018 Podgoricas toimunud kohtumisel. See võeti ametlikult vastu 10. juulil 2018 Londonis toimunud ELi ja Lääne-Balkani tippkohtumisel.

3.1.2. **Kirjeldus**

Väike- ja kergrelvade, laskemoona ja lõhkeainete kontrollimatu leviku ja valdamise põhjustatav mõju kujutab endast jätkuvalt suurt ohtu Albaania avalikule julgeolekule ning sotsiaalsele ja majandusarengule. Halvasti kontrollitud ja ebaseaduslikud väike- ja kergrelvad toetavad kuritegelikke elemente ja organiseeritud kuritegevust, võimaldades vägivalda ja ebakindlust. Kõik need aspektid kahjustavad julgeolekut ja usaldust suurendavaid meetmeid nii riigis kui kogu piirkonnas. Albaania taotles abi 2019. aasta oktoobris toimunud OSCE julgeolekukoostöö foorumil.

OSCE jõudis järeldusele, et suutlikkuse puudujäägid esinevad järgmistes valdkondades:

a) tulirelvade laskekõlbmatuks muutmise õigus- ja regulatiivne raamistik ning selle korrakohane rakendamine, parandades taristu-, varustus- ja koolituselemente;

b) Albaania riikliku politsei koerte kasutamise alased (K9) teenused väike- ja kergrelvade, laskemoona ja lõhkeainete avastamisel;

c) üldsuse teadlikkuse suurendamine väike- ja kergrelvade väärkasutamise ja leviku ohtudest.

ELi nõukogu eraldatud rahalisi vahendeid kasutatakse punktides a–c nimetatud suutlikkuse puudujääkide kõrvaldamiseks.

Projekti kasusaajateks on lisaks Albaania elanikkonnale arvukad riiklikud ametiasutused, kellel on volitused väike- ja kergrelvade kontrolli valdkonnas, eelkõige riiklik väike- ja kergrelvade komisjon, Albaania Vabariigi siseministeerium ja Albaania riiklik politsei.

3.1.3. **Oodatavad tulemused**

1.tulemus: tõhustatakse Albaania Vabariigi õigusraamistikku väike- ja kergrelvade ning nende laskekõlbmatuks muutmise küsimustes.

Näitajad:

— väike- ja kergrelvade kontrolli normatiivse raamistiku olemasolu, mis on kooskõlas rahvusvaheliste standarditega

— väike- ja kergrelvade laskekõlbmatuks muutmise rajatiste ja tavade olemasolu, mis on kooskõlas OSCE kohustuste ja rahvusvaheliste standarditega

— relvade laskekõlbmatuks muutmist või laskekõlbmatuks muutmise protsessi üle järelevalve teostamist käsitlevate koolituste arv ja nimetatud tegevuste läbiviimiseks koolitatud inimeste arv.

2.tulemus: suurendatakse Albaania politsei suutlikkust tuvastada relvi ja lõhkeaineid.

Näitajad:

— normatiivse raamistiku olemasolu, mis edendab K9 suutlikkust kooskõlas rahvusvaheliste standarditega

— K9 rajatiste ja taristu olemasolu kooskõlas rahvusvaheliste standardite ja OSCE soovitustega

— koolituste arv ja koolituse läbinud inimeste arv.

3.tulemus: suurem üldsuse teadlikkus väike- ja kergrelvadega seotud ohtudest ning väike- ja kergrelvade kontrolliga seonduvatest küsimustest.

Näitajad:

— üldsuse teadlikkust ja teavitustegevust käsitlevate suuniste või regulatiivsete dokumentide arv (nt väike- ja kergrelvi käsitlev kommunikatsioonistrateegia)

— ajakohastatud üldsuse teadlikkuse ja teavituskampaaniate arv, mis käsitlevad väike- ja kergrelvade, laskemoona ja lõhkeainete kontrolli tähtsust ning nende ebaseadusliku omamise ja väärkasutamisega seotud riske ning mis on kooskõlas vastuvõetud väike- ja kergrelvi käsitleva kommunikatsioonistrateegiaga

— väike- ja kergrelvade väärkasutamise ohust teadlike sihtrühmade osakaal (soo kaupa).

3.1.4. **Tegevused**

3.1.4.1 Tegevus, mis on seotud Albaania Vabariigi väike- ja kergrelvade ning nende laskekõlbmatuks muutmise alase õigusraamistiku tugevdamisega.

Tegevus hõlmab järgmist:

— laskekõlbmatuks muutmist käsitleva määruse ja selle rakendamise tegevuskava väljatöötamise toetamine

— väike- ja kergrelvade laskekõlbmatuks muutmise korrakohase rakendamise ja järelevalvemehhanismide loomise toetamine

— väike- ja kergrelvade laskekõlbmatuks muutmist käsitleva koolituskäsiraamatu väljatöötamise toetamine ning kohalikele praktikutele riiklike ja rahvusvaheliste koolituste pakkumise toetamine.

3.1.4.2 Tegevus, mis on seotud Albaania politsei suutlikkuse suurendamisega ebaseaduslike relvade ja lõhkeainete avastamisel.

Tegevus hõlmab järgmist:

— Standardse töökorra väljatöötamine K9 suutlikkuse kasutamiseks väike- ja kergrelvade avastamisel ning K9 üldkava väljatöötamine selle suutlikkuse ajakohastamiseks

— koolitusprogramm standardse töökorra kohaldamise kohta, et kasutada K9 suutlikkust väike- ja kergrelvade avastamisel

— K9 üksuse varustuse ja taristu ajakohastamine

— koerakuutide, kontoriruumide ja K9 perimeetri taristu ajakohastamine ning seadmete hankimine ja üleandmine K9 üksustele, et suurendada avastamissuutlikkust

— platvormi loomine K9 suutlikkuse kasutamise edendamiseks riigi ja piirkonna tasandi konkursside korraldamise kaudu.

3.1.4.2 Tegevus, mis on seotud üldsuse teadlikkuse tõstmisega väike- ja kergrelvadega seotud ohtudest ning väike- ja kergrelvade kontrolli küsimustest

Tegevus hõlmab järgmist:

— koordineeritud teadlikkuse suurendamise ja kommunikatsioonistrateegia väljatöötamise toetamine

— teadlikkuse suurendamise ja kommunikatsioonistrateegia rakendamise toetamine.

3.2. **Projekt 2: väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona ebaseadusliku valdamise, väärkasutamise ja ebaseadusliku kaubandusega seotud julgeoleku- ja ohutusriskide käsitlemine Bosnias ja Hertsegoviinas**

3.2.1. **Eesmärk**

Projekti eesmärk on toetada Bosniat ja Hertsegoviinat väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona ebaseadusliku valdamise, väärkasutamise ja ebaseadusliku kaubandusega seotud julgeoleku- ja ohutusriskide leevendamisel.

3.2.2. **Kirjeldus**

Projekti raames käsitletakse julgeolekuministeeriumi abitaotluses (2019) täpsustatud esmatähtsaid vajadusi ning selle eesmärk on toetada Bosniat ja Hertsegoviinat väike- ja kergrelvade, laskemoona ja lõhkeainete ebaseadusliku valdamise, väärkasutamise ja ebaseadusliku kaubandusega seotud julgeoleku- ja ohutusriskide leevendamisel, aidates nii kaasa julgeolekule ja stabiilsusele riigis ja piirkonnas laiemalt.

OSCE jõudis järeldusele, et suutlikkuse puudujäägid esinevad järgmistes valdkondades:

a) õiguskaitseasutuste väike- ja kergrelvade ning laskemoona ladustamise taristu, sealhulgas füüsiline julgeolek ja varude haldamise menetlused ja tavad;

b) väike- ja kergrelvade kontrolli alase institutsionaalse teadlikkuse suurendamine ja teavitustegevus väike- ja kergrelvade kontrolli koordineerimisnõukogu toetuseks, sealhulgas metoodiline lähenemisviis ning järelevalve- ja hindamisvahendid;

c) õiguskaitseasutuste koerte kasutamise (K9) suutlikkus tuvastada väike- ja kergrelvi, laskemoona ja lõhkeaineid, sealhulgas nendega seotud planeerimis-, õigus- ja tegevusraamistikud, varustus ja taristu ning koolituselemendid;

d) juurdepääs väike- ja kergrelvadega seotud andmetele, mis on vajalikud tõhusaks poliitikakujundamiseks ja operatiivseks reageerimiseks, ning nende andmete võrreldavus;

e) väike- ja kergrelvade laskekõlbmatuks muutmine, sealhulgas õigus- ja regulatiivsed raamistikud, koolitus, varustus ja taristuelemendid.

ELi nõukogu eraldatud rahalisi vahendeid kasutatakse punktides c ja d nimetatud suutlikkuse puudujääkide kõrvaldamiseks.

Projekti kasusaajad on lisaks Bosnia ja Hertsegoviina elanikkonnale arvukad riiklikud ametiasutused, kellel on volitused väike- ja kergrelvade kontrolli valdkonnas, nimelt õiguskaitseasutused, sealhulgas haldusüksuste siseministeeriumid/politseiasutused, väike- ja kergrelvade kontrolli koordineerimisnõukogu, Bosnia ja Hertsegoviina julgeolekuministeerium, samuti prokuratuurid, kohtud ja kinnipidamisasutused.

3.2.3. **Oodatavad tulemused**

1. tulemus: tugevdatakse õiguskaitse K9 suutlikkust tuvastada väike- ja kergrelvi, laskemoona ja lõhkeaineid.

Näitajad:

— K9 üksuste jaoks vajaliku õigus-, taristu- ja tegevusraamistiku arendamiseks väljatöötatud üldkava rakendamise määr

— standardse töökorra tõhusaks kohaldamiseks vajalikke oskusi demonstreerivate koolitust saanud isikute protsent

— K9 üksuste/asukohtade arv, mida on ajakohastatud vastavalt OSCE vajaduste hinnangule.

2. tulemus: töötatakse välja integreeritud institutsioonidevaheline väike- ja kergrelvade ning laskemoona juhtumite andmebaas ja jälgimissüsteem.

Näitajad:

— andmekogumismeetodite koostalitlusvõime/ühilduvuse määr

— toimiva institutsioonidevahelise IT-süsteemi olemasolu, mis võimaldab väike- ja kergrelvade ning laskemoonaga seotud juhtumite andmete integreeritud kogumist ja analüüsimist.

3.2.4. **Tegevused**

3.2.4.1. Tegevus, mis on seotud õiguskaitse K9 suutlikkuse tugevdamisega väike- ja kergrelvade, laskemoona ja lõhkeainete avastamiseks.

Tegevus hõlmab järgmist:

— töörühmade ja koordineerimiskoosolekute korraldamise toetamine, et töötada välja K9 suutlikkuse suurendamise üldkava

— vajalike õigus- ja tegevusraamistike arendamise toetamine, et kasutada K9 suutlikkust väike- ja kergrelvade avastamisel

— K9 taristu ajakohastamine ja vajaliku varustuse osutamine

— koolitusprogrammi korraldamine standardse töökorra kohaldamise kohta, et kasutada K9 suutlikkust väike- ja kergrelvade avastamisel

— platvormi loomine K9 suutlikkuse kasutamise edendamiseks riigi ja piirkonna tasandi konkursside korraldamise kaudu.

3.2.4.2. Tegevus, mis on seotud väike- ja kergrelvade ning laskemoona integreeritud institutsioonidevahelise juhtumite andmebaasi ja jälgimissüsteemi väljatöötamisega.

Tegevus hõlmab järgmist:

— õiguskaitse ja kohtusüsteemi jaoks asjakohaste õiguslike ja statistiliste mudelite hindamise toetamine, et saavutada väike- ja kergrelvade ning laskemoonaga seotud institutsioonidevahelisi integreeritud tulemusi

— Bosnia ja Hertsegoviina väike- ja kergrelvade tulemussüsteemi loomise toetamine

— koolituse korraldamine kohtu- ja õiguskaitseasutuste esindajatele, kes kasutavad väike- ja kergrelvade jälgimissüsteemi.

3.3. **Projekt 3: Kosovo * politsei K9 suutlikkuse suurendamise toetamine väike- ja kergrelvade, laskemoona ja lõhkeainete avastamisel ja konfiskeerimisel**

3.3.1. **Eesmärk**

Projekti eesmärk on toetada Kosovo politsei K9 suutlikkuse tugevdamist ning selle otsest panust väike- ja kergrelvade, laskemoona ning lõhkeainete väärkasutamise ja ebaseadusliku kaubanduse ärahoidmisel, tõkestamisel ja uurimisel Lääne-Balkanil.

3.3.2. **Kirjeldus**

Projekt töötati välja Kosovo väike- ja kergrelvade kontrolli strateegiale lisatud tegevuskava raames. Selle eesmärk on toetada Kosovo politsei K9 suutlikkuse tugevdamist ning selle otsest panust väike- ja kergrelvade, laskemoona ning lõhkeainete väärkasutamise ja ebaseadusliku kaubanduse ärahoidmisel, tõkestamisel ja uurimisel Lääne-Balkanil.

Projekti eesmärk on kõrvaldada tõendatud puudujäägid K9 teenuste suutlikkuses väike- ja kergrelvade väärkasutamise ja ebaseadusliku kaubanduse ärahoidmisel, tõkestamisel ja uurimisel; puudujäägid hõlmavad õigusraamistikku, K9 meeskondade operatiivset kasutamist ning inim-, taristu- ja transpordiressursside nappust.

Projekti kasusaajaks on lisaks Kosovo elanikkonnale ka Kosovo politsei.

3.3.3. **Oodatavad tulemused**

1. tulemus: tõhustatakse õigus- ja koolitusraamistikku ning K9 üksuse taristut ja varustust, et tõhusamalt ja tulemuslikumalt hoida ära, tõkestada ja uurida väike- ja kergrelvade, laskemoona ning lõhkeainete väärkasutamist ja ebaseaduslikku kaubandust.

Näitajad:

— K9 üksuse õigus- ja koolitusraamistiku olemasolu

— K9 üksuse ajakohastatud taristu ja varustuse olemasolu.

3.3.4. **Tegevused**

3.3.4.1. Tegevus, mis on seotud õigus- ja koolitusraamistiku, samuti üksuse K9 taristu ja varustuse tõhustamisega, et tõhusamalt ja tulemuslikumalt hoida ära, tõkestada ja uurida väike- ja kergrelvade, laskemoona ning lõhkeainete väärkasutamist ja ebaseaduslikku kaubandust.

Tegevus hõlmab järgmist:

— K9 võimekuse parandamise töörühma moodustamine ja tegevus

— õppekülastuste korraldamine osapooltega, kellel on täiustatud süsteem avastamiskoerte kasutamiseks, et avastada väike- ja kergrelvi, laskemoona ja lõhkeaineid

— toetusesaaja koolitusosakonna toetamine koolituskava koostamisel, sellise koolitusmetoodika arendamine, mis integreeritakse täielikult K9 üksuste standardsesse töökorda koolituse ja K9 operatsioonide läbiviimise eesmärgil, ning koolitusekspertide ringi loomine

— sellise taristu ja varustuse osutamise toetamine, mis on vajalik K9 üksuse koolitamiseks ning taktikaliseks ja operatiivtegevuseks

— koerajuhtidele eri- ja täiendkoolituse osutamine.

(*) Kõnealune nimetus ei piira seisukohti staatuse suhtes ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244/1999 ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.

3.4. **Projekt 4: Põhja-Makedoonia Vabariigi ametiasutuste abistamine relvade leviku ning väike- ja kergrelvade väärkasutamise ohu vähendamisel**

3.4.1. **Eesmärk**

Projekti eesmärk on vähendada relvade leviku ning väike- ja kergrelvade väärkasutamise ohtu Põhja-Makedoonia Vabariigis, suurendades siseministeeriumi ja muude valitsusorganisatsioonide ärahoidmis-, avastamis-, analüüsi- ja uurimissuutlikkust.

3.4.2. **Kirjeldus**

Projekt töötati välja selleks, et vastata Põhja-Makedoonia Vabariigi valitsuse 2019. aasta abitaotlusele väike- ja kergrelvade riikliku komisjoni suutlikkuse suurendamiseks ning politseiameti K9 üksuse relvade ja lõhkeainete avastamisvõimekuse suurendamiseks.

OSCE jõudis järeldusele, et suutlikkuse puudujäägid esinevad järgmistes valdkondades:

a) siseministeeriumi K9 valdkonna tegevussuutlikkus väike- ja kergrelvade ebaseadusliku leviku avastamiseks;

b) institutsioonidesisene ja -vaheline ja piiriülene koostöö- ja koordineerimismehhanism väike- ja kergrelvade ebaseadusliku kaubanduse ärahoidmiseks ja selle vastu võitlemiseks;

c) väike- ja kergrelvade kontrolli küsimuste analüüs strateegilisel ja operatiivtasandil;

d) koordineeritud üldsuse teavitamine ja teadlikkus ohtudest, mis on seotud väike- ja kergrelvade väärkasutamisega Põhja-Makedoonia Vabariigis, sealhulgas väike- ja kergrelvade riikliku komisjoni tehtud jõupingutused.

ELi nõukogu eraldatud rahalisi vahendeid kasutatakse punktides a, b ja c nimetatud suutlikkuse puudujääkide kõrvaldamiseks.

Projekti kasusaajateks on lisaks Põhja-Makedoonia Vabariigi elanikkonnale arvukad riiklikud ametiasutused, kellel on volitused väike- ja kergrelvade kontrolli valdkonnas, eelkõige riiklik väike- ja kergrelvade komisjon ([3]), siseministeerium ja politsei.

3.4.3. **Oodatavad tulemused**

1. tulemus: tõhustatakse Põhja-Makedoonia Vabariigi siseministeeriumi ning väike- ja kergrelvade komisjoni regulatiivset, operatiivset ja asutustevahelist koostöösuutlikkust väike- ja kergrelvade leviku tõkestamisel/käsitlemisel.

Näitajad:

— K9 valdkonna õigusraamistiku olemasolu

— olemasolevate ja funktsionaalsete piirkondlike K9 üksuste arv

— reaalajas toimuv teabevahetus politsei sees ning Kagu-Euroopa riikide politsei- ja tollikoostöö keskustega

— väike- ja kergrelvade ning tulirelvade väärkasutamise ohust teadlike sihtrühmade osakaal (soo kaupa)

— teadlikkuse suurendamise üritustega hõlmatud naiste ja meeste arv.

3.4.4. **Tegevused**

3.4.4.1. Toetuse osutamine, et suurendada siseministeeriumi ebaseaduslike väike- ja kergrelvade avastamise suutlikkust K9 vahendite tõhusa kasutamise kaudu

Tegevus hõlmab järgmist:

— K9 üksustele kesk- ja piirkondlikul tasandil osutatav varustuse alane abi ja taristu uuendamine, sealhulgas väike- ja kergrelvade ladustamis- ja IT-taristu ajakohastamine kuni viies asukohas (relvalaod), mis on ühendatud Põhja-Makedoonia Vabariigi siseministeeriumi K9 üksustega

([3]) Riiklikus väike- ja kergrelvade komisjonis osalevad riiklikud ametiasutused: majandusministeerium, justiitsministeerium, kaubandus- ja sotsiaalpoliitika ministeerium, kaitseministeerium, haridus- ja teadusministeerium, rahandus- ja tolliministeerium ning põllumajandus-, metsandus- ja veemajandusministeerium.

— standardse töökorra väljatöötamine ja eeskirjade ajakohastamine K9 suutlikkuse kasutamiseks väike- ja kergrelvade avastamisel

— koolitusprogramm standardse töökorra kohaldamise kohta, et kasutada K9 suutlikkust väike- ja kergrelvade avastamisel

— platvormi loomine K9 suutlikkuse kasutamise edendamiseks riigi ja piirkonna tasandi konkursside korraldamise kaudu.

3.4.4.2. Toetus väike- ja kergrelvade ebaseadusliku kaubanduse vastase võitluse alase ja reaalajas toimuva teabevahetuse süsteemi katseprojektile

Tegevus hõlmab järgmist:

— teabevahetussüsteemide varustusega seotud abi, füüsiline taristu ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia uuendamine viies valitud politsei- ja tollikoostöö keskuses

— väike- ja kergrelvadega seotud vahejuhtumeid käsitleva ja reaalajas toimuva teabevahetuse standardse töökorra väljatöötamine

— koolitusprogramm standardse töökorra kohaldamise kohta seoses väike- ja kergrelvadega seotud vahejuhtumeid käsitleva ja reaalajas toimuva teabevahetusega

— töötajate vahetusprogramm (praktika)

— politsei- ja tollikoostöö keskuse konverentsi korraldamine.

3.4.4.3. Toetus riikliku väike- ja kergrelvade komisjoni operatiiv- ja analüüsivõime edendamiseks väike- ja kergrelvade ebaseadusliku kaubanduse vastases võitluses

Tegevus hõlmab järgmist:

— väike- ja kergrelvade kontrollikorda käsitleva asutustevahelise koostöö seminari korraldamine

— riikliku väike- ja kergrelvade komisjoni liikmetele mõeldud juhendmaterjali väljatöötamine

— väike- ja kergrelvade kontrolli olukorra analüüs, sealhulgas andmekogumise, teabe jälgimise ja aruandluse standardse töökorra väljatöötamine ning kohtuasjade haldamise süsteemi väljatöötamine väike- ja kergrelvade analüüsi hõlbustamiseks.

3.5. **Projekt 5: väike- ja kergrelvade ja tavalaskemoona varudega seotud ohutus- ja julgeolekuriskide leevendamine Montenegros**

3.5.1. **Eesmärk**

Projekti eesmärk on vähendada ootamatute plahvatuste ohtu laskemoona ladustamiskohtades ning väike- ja kergrelvade / tavalaskemoona varude kõrvalesuunamist Montenegro kaitseministeeriumi ladustamiskohtadest.

3.5.2. **Kirjeldus**

Montenegrot ähvardavad ootamatud plahvatused laskemoona ladustamiskohtades ning väike- ja kergrelvade ja tavalaskemoona varude ebaseaduslik kaubandus ja kontrollimatu levik. See on leidnud kinnitust viimastel aastatel toimunud mitmete OSCE ekspertide visiitide tulemusel. Montenegro kaitseministeerium on käsitlenud neid küsimusi oma ülddokumendis, milles esitatakse soovitud lõpptulemus. Relvade ja lõhkemoona liigsete varude läbipaistev kahjutustamine ning relvade, lõhkeainete ja lõhkemoona jätkusuutliku olelusringi juhtimissüsteemi väljatöötamine. Montenegro taotles abi 2019. aastal OSCE julgeolekukoostöö foorumil.

OSCE jõudis järeldusele, et suutlikkuse puudujäägid esinevad järgmistes valdkondades:

a) väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona olelusringi juhtimise lähenemisviisi tagamine, sealhulgas pidev koolitus ja teadmussiire, laskemoona järelevalveraamistik ning institutsioonidevaheline koordineerimine ja koostöö;

b) tavalaskemoona ohutu transport kooskõlas rahvusvaheliste standarditega.

ELi nõukogu eraldatud rahalisi vahendeid kasutatakse punktides a ja b nimetatud suutlikkuse puudujääkide kõrvaldamiseks.

Lisaks Montenegro elanikkonnale saab projektist kasu Montenegro kaitse- ja relvajõudude ministeerium.

3.5.3. **Oodatavad tulemused**

1. tulemus: tõhustatakse kaitseministeeriumi ning muude vastutavate ja asjaomaste valitsusasutuste strateegilist, koolitus- ja koordineerimissuutlikkust väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona varude haldamise valdkonnas

Näitajad:

— kaitseministeeriumi töötajate arv asjaomastes haridus- ja koolitusasutustes ning operatiivüksuste arv, kel on tõhustatud suutlikkus toetada väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona varude haldamist ja käitlemist;

— väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona varudega seotud meetmete arv, mida Montenegro koordineerib selleks määratud asutuste kaudu;

— ajutise kontrollorgani olemasolu.

2. tulemus: suurendatakse suutlikkust transportida väike- ja kergrelvi ning tavalaskemoona varusid ohutul ja turvalisel viisil vastavalt ADR-kokkuleppele.

Näitajad:

— projekti raames toetust saavate töötajate arv, kellel on suurem pädevus väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona varude transpordi valdkonnas

— organisatsioonilisse raamistikku integreeritud väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona varude transpordisüsteemi olemasolu

— ADRi vastavusnõuete analüüs koos Montenegro kaitseministeeriumile esitatud soovitustega.

3.5.4. **Tegevused**

3.5.4.1 Tegevus, mis on seotud kaitseministeeriumi ning muude vastutavate ja asjaomaste valitsusasutuste strateegilise, koolitus- ja koordineerimissuutlikkuse tõhustamisega väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona varude haldamise valdkonnas.

Tegevus hõlmab järgmist:

— teadmiste edasiandmine rahvusvaheliste heade tavade kohta väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona varude haldamise valdkonnas

— Montenegro kaitseministeeriumi programmi nõustamine ja koordineerimine väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona varude olelusringi jätkusuutliku haldamise valitud valdkondades

— tehniline nõustamine väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona varude majandamise riiklike kontrollimehhanismide kohta.

3.5.4.2 Tegevus, mille kaudu koolitatakse ja varustatakse programmi, mille abil luuakse Montenegros väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona varude transpordisuutlikkus, mis on kooskõlas ADR-kokkuleppega (ohtlike kaupade rahvusvahelise autoveo Euroopa kokkulepe).

Tegevus hõlmab järgmist:

— koostöös Montenegro kaitseministeeriumiga koostatakse ühiselt nõuete analüüs, et täielikult järgida ADR-kokkulepet;

— hanke tulemusel soetatakse kaks ADRi nõuetele vastavat veokit, mis hõlmab ka tutvumiskoolitust, hooldust ja varuosade tarnelepingut.

3.6. **Projekt 6: väike- ja kergrelvade ebaseadusliku valdamise, väärkasutamise ja ebaseadusliku kaubandusega seotud ohutus- ja julgeolekuriskide käsitlemine Serbias**

3.6.1. **Eesmärk**

Projekti eesmärk on vähendada turvalisuse ja julgeoleku alaseid riske, mis on seotud ebaseaduslikult vallatavate väike- ja kergrelvadega, seaduslike väike- ja kergrelvade kuritarvitamisega ning väike- ja kergrelvade ebaseadusliku kaubandusega.

3.6.2. **Kirjeldus**

Projekt töötati välja, et reageerida Serbia siseministeeriumi abitaotlusele (2019) ning käsitleda väike- ja kergrelvade kontrollimatu leviku ja ebaseadusliku valdamisega seotud probleeme, mis kujutavad endast suurt ohtu julgeolekule ja ohutusele Serbias. Need probleemid aitavad kaasa kuritegevuse ja raske organiseeritud kuritegevuse levikule, toimides vägivalla, ähvardava käitumise ja terrorismi võimaldajatena. Samuti avaldavad need samasugust negatiivset mõju riigis võetavatele usaldust suurendavatele meetmetele ja kujutavad endast ohtu soolise vägivalla kontekstis.

OSCE on kindlaks teinud järgmised vajadused väike- ja kergrelvade ebaseadusliku kaubanduse vastase võitluse valdkonnas:

a) politsei suutlikkuse suurendamine, et viia läbi teadlikkuse suurendamise kampaaniaid väike- ja kergrelvade kontrolli- ja kogumise valdkonnas, aidates seeläbi kaasa ebaseaduslikus valduses olevate relvade hulga vähendamisele ja takistades väike- ja kergrelvade väärkasutamist, suurendades samal ajal Serbia kodanike turvalisust;

b) siseministeeriumi K9 suutlikkuse suurendamine relvade ja lõhkeainete avastamisel, i) luues vajaliku õigusraamistiku, ii) hinnates ja arendades suutlikkust ning iii) hankides erivarustust ja ehitades taristut;

c) relvade ja laskemoona seaduse ning relvade laskekõlbmatuks muutmise juhendi muutmine, a) hinnates suutlikkust ja tehnilisi võimalusi, ning b) osutades tehnilist abi juhendi koostamisel.

ELi nõukogu eraldatud rahalisi vahendeid kasutatakse punktides a–c nimetatud suutlikkuse puudujääkide kõrvaldamiseks.

Projektist saavad lisaks Serbia elanikkonnale kasu väike- ja kergrelvade nõukogu, siseministeerium, politsei ja kodanikuühiskonna organisatsioonid, kes tegelevad väike- ja kergrelvade kontrolli küsimustega.

3.6.3. **Oodatavad tulemused**

1. tulemus: luuakse siseministeeriumi partnerlus kodanikuühiskonna organisatsioonidega ja üldsuse teadlikkuse suurendamise mehhanism väike- ja kergrelvade väärkasutamise ärahoidmiseks.

Näitajad:

— väike- ja kergrelvade leviku ohtudest teavitamise algatuste arv riiklikul ja kohalikul tasandil

— mitut asutust hõlmava koostöö mehhanismide olemasolu ja kasutamine

— riiklikes ja kohalikes tele- ja raadiojaamades edastatavate avalike sotsiaalsete teadaannete arv

— sihtrühma kuuluvatest linnadest pärit selliste noorte arv, keda teavitatakse väike- ja kergrelvadega seotud ohtudest seminaride ja teabematerjalide kaudu.

2. tulemus: täiustatakse laskekõlbmatuks muutmist käsitlevat õigusraamistikku ning see ühtlustatakse rahvusvaheliste standardite ja parimate tavadega.

Näitajad:

— töörühmaga jagatakse rahvusvahelisi standardeid ja parimaid tavasid

— sisendeid ja soovitusi sisaldavate eeskirjade eelnõude olemasolu

— eeskirjade eelnõude osas konsulteeritakse kodanikuühiskonna organisatsioonidega.

3. tulemus: tõhustatakse siseministeeriumi K9 üksuse suutlikkust väike- ja kergrelvade, laskemoona ja lõhkeainete avastamisel kooskõlas inimõiguste standarditega.

Näitajad:

— siseministeeriumi K9 üksuse suutlikkuse suurendamise tööplaani olemasolu

— kohtumiste arv, kus käsitleti K9 politseiüksuste ja muude peamiste õiguskaitsevaldkonna sidusrühmade asutuste vahelist koostööd, teabe jagamist ja koostalitlusvõimet väike- ja kergrelvade, laskemoona ja lõhkeainete avastamisel

— täiustatud K9 koolitusmetoodika ja õppekavade olemasolu kooskõlas rahvusvaheliste standarditega

— rahvusvaheliste standardite kohaselt koolitatud K9 koolitusinstruktorite ja koerajuhtide arv.

3.6.4. **Tegevused**

3.6.4.1. Tegevus, mis on seotud sellega, et luua siseministeeriumi ja kodanikuühiskonna organisatsioonide partnerlus ning üldsuse teadlikkuse suurendamise mehhanism väike- ja kergrelvade väärkasutamise ärahoidmiseks.

Tegevus hõlmab järgmist:

— ekspertide kohtumine, mille käigus käsitletakse partnerluse loomist elektroonilise ja trükimeediaga ning väike- ja kergrelvade väärkasutamise ärahoidmise mehhanismide kindlakstegemist

— sotsiaalmeedia platvormi loomine ja selliste meediakampaaniate toetamine, mis käsitlevad väike- ja kergrelvade leviku tõkestamist ja relvade vastutustundlikku omamist

— toetustegevus riiklikul ja kogukonna tasandil.

3.6.4.2. Tegevus, mis on seotud laskekõlbmatuks muutmise õigusraamistiku parandamise ning rahvusvaheliste standardite ja parimate tavadega ühtlustamisega

Tegevus hõlmab järgmist:

— laskekõlbmatuks muutmise töörühma koosolekutele eksperdiabi ja logistilise toe pakkumine

— kehtivate laskekõlbmatuks muutmist käsitlevate õigusaktide hindamine ja nende praktilise rakendamise hindamine

— seminar parimate tavade ja õppetundide kohta laskekõlbmatuks muutmise normatiivse raamistiku väljatöötamisel ja rakendamisel

— väike- ja kergrelvade laskekõlbmatuks muutmise programmi koolitamine ja varustamine.

3.6.4.3. Tegevus, mis on seotud siseministeeriumi K9 üksuse suutlikkuse suurendamisega väike- ja kergrelvade, laskemoona ja lõhkeainete avastamiseks kooskõlas inimõiguste standarditega

Tegevus hõlmab järgmist:

— töörühma koosolekutel ekspertide nõuannete ja toe pakkumine, et parandada K9 suutlikkust

— tööplaani väljatöötamine siseministeeriumi K9 üksuse suutlikkuse suurendamiseks

— K9 üksuste jaoks seadmete ja teenuste ehitamine, hankimine ja tarnimine

— K9 üksuste suutlikkuse suurendamine, et kasutada ja siirdada neid väike- ja kergrelvade, laskemoona ja lõhkeainete ebaseadusliku kaubanduse ärahoidmisel ja uurimisel nõustamistoe, vahetusprogrammi ja koolitusmetoodika väljatöötamise kaudu

— väike- ja kergrelvade, laskemoona ja lõhkeainete kasutamist ja avastamist käsitlevate erikoolituste korraldamine teenistuskoertele ja koerajuhtidele

— piirkondliku konsultatiivseminari korraldamine, kus käsitletakse politsei kasutamise ja politseitegevuses osalemise häid tavasid.

3.7. **Projekt 7: väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona ebaseadusliku leviku vastaste OSCE meetmete tugevdamine – 2. etapp** ([4])

3.7.1. **Eesmärk**

Projekti eesmärk on aidata OSCE osalisriikidel paremini kavandada, rakendada ja vajaduse korral tugevdada oma kohustusi väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona ebaseadusliku leviku vastases võitluses.

3.7.2. **Kirjeldus**

Projekt töötati välja OSCE ministrite nõukogu poolt julgeolekukoostöö foorumile antud volituste (MC.DEC/10/17) alusel, eelkõige selleks, et:

— jätkata jõupingutuste suurendamist, et täielikult rakendada olemasolevaid meetmeid ja kohustusi, mis on sätestatud väike- ja kergrelvi käsitlevas OSCE dokumendis, tavalaskemoona varusid käsitlevas OSCE dokumendis ning seonduvates julgeolekukoostöö foorumi otsustes;

([4]) Projektielemendid, millega toetatakse väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona alaseid jõupingutusi Kagu-Euroopas.

— jätkata meetmete võtmist väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona varude projektide tõhususe ja tulemuste parandamiseks, et tagada maksimaalne võimalik väärtus väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona varudega seotud probleemide lahendamisel kooskõlas OSCE abimehhanismidega, mis on esitatud väike- ja kergrelvi käsitlevas OSCE dokumendis, tavalaskemoona varusid käsitlevas OSCE dokumendis ning seonduvates julgeolekukoostöö foorumi otsustes;

— uurida viise, kuidas ennetada väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona varude kõrvalesuunamist ebaseaduslikele turgudele;

— uurida võimalusi, kuidas täiendada olemasolevaid OSCE meetmeid, mille eesmärk on käsitleda väike- ja kergrelvade ebaseaduslikku kaubandust;

— jätkata vabatahtlikkuse alusel eelarveväliste lisamaksete tegemist, et toetada julgeolekukoostöö foorumi abiprojekte väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona varude valdkonnas;

— uurida võimalusi, kuidas anda vajaduse korral vabatahtlikku eksperdinõu OSCE väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona varude alastes abiprojektides, kasutades selleks eriteadmistega osalisriike.

Kuigi projekti ülesehitus hõlmab kõigi osalisriikide laiemat koostööd seoses Kagu-Euroopaga, on selle eesmärk toetada OSCE osalisriikide ja piirkonnas läbiviidavate operatsioonide vajaduste ja nõuete hindamist, et toetada väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona varude alaste praktiliste abiprojektide rakendamist ja nõuandvat programmilist toetust. Osalisriigid ja Kagu-Euroopas läbiviidavad operatsioonid saavad samuti kasu projekti IT-süsteemist, mis toetab väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona varude alaste praktiliste abiprojektide järelevalvet, seiret ja rakendamist.

Lisaks pakutakse projekti raames koordineerimise ja projektijuhtimise alast toetust kuuele OSCE operatsioonile, et rakendada OSCE laiaulatuslikku programmi, millega toetatakse Kagu-Euroopas väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona ebaseadusliku kaubanduse ärahoidmiseks ja selle vastu võitlemiseks tehtavaid jõupingutusi.

Projekti kasusaajad on lisaks Kagu-Euroopa osalisriikide elanikkonnale ka volitatud valitsusasutused väike- ja kergrelvade kontrolli valdkonnas (nt väike- ja kergrelvade komisjon, siseministeerium, politsei, kaitseministeerium) ning OSCE kohapealsed operatsioonid.

3.7.3. **Oodatavad tulemused**

1. tulemus: edendatakse OSCE väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona varude normatiivset raamistikku ning vastavate praktiliste abiprojektide rakendamist.

Näitajad:

— väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona varudega seotud vajaduste ja nõuete lähteolukorra ning pideva kontrollimise mehhanismi olemasolu

— veebipõhise IT-platvormi olemasolu, mis sisaldab reaalajas teavet OSCE väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona varude alaste abiprojektide portfelli kohta.

3.7.4. **Tegevused**

3.7.4.1. OSCE osalisriikide, OSCE sekretariaadi ja kohapeal läbiviidavate operatsioonide vajaduste ja nõuete hindamine, et toetada väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona varude alaste praktiliste abiprojektide rakendamist Kagu-Euroopas

Tegevus hõlmab järgmist:

— OSCElt väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona varude alast praktilist abi taotlevate riikide vajaduste hindamine ja ülevaateprotsessi toetamine

— OSCE väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona varude alast abi ja ressursse osutavate riikide vajaduste hindamine ja ülevaateprotsessi toetamine

— OSCE osalisriikide ja OSCE kohapealsete operatsioonide strateegiline nõustamine ja neile osutatav programmiline toetus, mida tehakse praktilistest abiprojektidest saadud õppetundide mehhanismi kaudu

— üldine kooskõlastus- ja juhtimistoetus väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona varude kontrolli alastele projektidele ja tegevustele Kagu-Euroopas.

3.7.4.2. IT-süsteemi arendamine, katsetamine ja kasutuselevõtmine, et toetada väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona varude alaste praktiliste abiprojektide järelevalvet, seiret ja rakendamist

Tegevus hõlmab järgmist:

— nüüdisaegse ja juurdepääsetava veebirakenduse arendamine, et integreerida erinevatest allikatest pärit teave kõigi OSCE abiprojektide kohta, sealhulgas tehnilised, finants-, geograafilised ja temaatilised andmed ning tõendavad dokumendid. See teave võimaldab abiandjatel ja Kagu-Euroopa osalevatel riikidel paremini kavandada, rakendada ja tugevdada oma poliitilisi ja rahalisi kohustusi väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona varude ebaseadusliku leviku vastu võitlemisel.

4. **Projekti juhtimine ja meetme rakendamise haldustugi**

Meetme ja 3. osas esitatud seotud projektitegevuste rakendamist juhivad OSCE sekretariaadi konfliktide ennetamise keskuse / julgeolekukoostöö foorumi toetusüksuse ning OSCE kuue Kagu-Euroopas läbiviidava missiooni spetsialiseerunud töötajad. Konfliktide ennetamise keskus / julgeolekukoostöö foorumi toetusüksus tagavad projekti 7 kaudu koordineerimise Kagu-Euroopas läbiviidavate OSCE missioonidega ja pakuvad neile temaatilist nõustamistuge; see hõlmab programmi järelevalvet ja hindamist.

Konfliktide ennetamise keskus / julgeolekukoostöö foorumi toetusüksus ja kohapealsed missioonid toetavad oma spetsialiseerunud töötajate kaudu (kes on jaotatud projekti rakendusrühmadesse) veelgi koostööd ja koordineerimist rahvusvahelise üldsusega piirkondlikul ja jurisdiktsiooni tasandil, muu hulgas Lääne-Balkani väike- ja kergrelvade kontrolli tegevuskava raames.

Projektile spetsialiseerunud töötajad täidavad järgmisi ülesandeid:

— projektide juhtimine projektitsükli kõigis etappides;

— projektide üle igapäevase finantsjärelevalve tegemine;

— tehniliste ja õigusalaste eksperditeadmiste pakkumine, projektidega seotud hangete toetamine;

— koostöö ja koordineerimine teiste rahvusvaheliste organisatsioonide ja programmidega;

— heakskiidetud projektide tulemuste kvaliteedi tagamine ja kontroll;

— Kagu-Euroopa jurisdiktsioonide toetamine uute meetmete väljatöötamisel, et suurendada suutlikkust ja kollektiivseid jõupingutusi väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona ebaseadusliku kauplemise ennetamises ja sellega võitlemises.

5. **Sooline aspekt**

Soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise perspektiivid on integreeritud projektide kavandamise, arendamise ja rakendamise kõikidesse etappidesse. Peamiseks eelduseks on olnud, et väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona kasutamine, väärkasutamine ja mõju mõjutavad naisi ja mehi, poisse ja tütarlapsi erinevalt. Soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamine on kohandatud konkreetsetele kontekstidele ja projektides ette nähtud abi liigile ning see põhineb olukorra analüüsil, milles võetakse arvesse soolisi aspekte.

OSCE soolise võrdõiguslikkuse hindamise vahendit on kasutatud projektide kavandamisel, aga ka projektijuhtimise tsükli käigus soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise rakendamisel tehtud edusammude jälgimisel. Valdava enamuse kavandatud projektide puhul on sooline võrdõiguslikkus oluline eesmärk või on need täielikult soolõimitud.

6. **Kasusaajad**

Meetme otsesed kasusaajad on Kagu-Euroopa ametiasutused, kes on volitatud ja vastutavad väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona ebaseadusliku kauplemise ärahoidmise ja selle vastu võitlemise eest. Peamised sihtrühma kuuluvad ametiasutused on: väike- ja kergrelvade komisjon/nõukogu, siseministeerium ja õiguskaitseasutused, näiteks politsei. Teised kaasatud asutused on Bosnia ja Hertsegoviina julgeolekuministeerium, prokuratuurid, kohtud ja kinnipidamisasutused ning Montenegro kaitseministeerium. Serbias on projekti kohaselt ette nähtud koostöö kodanikuühiskonna organisatsioonidega, kes tegelevad väike- ja kergrelvade kontrolli küsimustega.

Meetme kaudsed kasusaajad on Kagu-Euroopa jurisdiktsioonide ja kõnealuse piirkonna naabruses asuvate riikide elanikud, kelle jaoks kujutab ohtu ebaseaduslike väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona kasutamine kuritegevuse ja terrorismi eesmärgil ning väärkasutamine vägivallategude toimepanemiseks.

Projektide kaudseteks kasusaajateks on ka EL ja selle liikmesriikide poolt volitanud ametiasutused, kuna nad saavad kasu väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoona tõhustatud kontrollisuutlikkusest Kagu-Euroopas, muu hulgas tänu paremale teabevahetusele ning tänu sellistele koordineerimis- ja koostöömeetmetele nagu ebaseaduslike väike- ja kergrelvade ning tavalaskemoonaga seotud riskide tuvastamine, uurimised ja päritolu kindlakstegemine, avastamine ja konfiskeerimine.

7. **Liidu nähtavus**

OSCE võtab kõik asjakohased meetmed, millega teavitatakse, et meedet rahastab liit. Sellised meetmed viiakse ellu vastavalt komisjoni koostatud Euroopa Liidu välistegevuse alase teabe edastamise ja nähtavuse käsiraamatule. OSCE tagab seega liidu panuse nähtavuse sobivate märgistuse ja reklaami kaudu, toonitades liidu rolli, tagades liidu meetmete läbipaistvuse ja suurendades teadlikkust käesoleva otsuse tegemise põhjustest, samuti liidu toetusest sellele otsusele ning selle toetuse tulemustest. Projekti käigus koostatavas materjalis esitatakse Euroopa Liidu lipp silmapaistval viisil kooskõlas liidu suunistega lipu nõuetekohase kasutamise ja kujutamise kohta.

Võttes arvesse, et kavandatavate tegevuste ulatus ja laad on väga erinevad, kasutatakse mitmesuguseid teavitusvahendeid, sealhulgas traditsioonilist ajakirjandust, veebisaite, sotsiaalmeediat ning teabe- ja reklaammaterjale, mis hõlmavad infograafikat, teabelehti, uudiskirju, pressiteateid ja vajaduse korral teisi materjale. Nähtavusnõudeid kohaldatakse iga projekti raames koostatavate trükiste, korraldatavate avalike sündmuste ja kampaaniate, hangitava varustuse ning ehitustööde puhul. Selleks et veelgi võimendada projekti mõju, suurendades erinevate jurisdiktsioonide ja elanike, rahvusvahelise üldsuse ning kohaliku ja rahvusvahelise meedia teadlikkust, tuleb projekti iga sihtrühmaga suheldes kasutada asjakohast keelt.

Liidu nähtavust rakendatakse jurisdiktsioonide tasandil OSCE välimissioonide kaudu ja kogu OSCE tasandil sekretariaadi kaudu.

8. **Kestus**

Tuginedes nõukogu otsuste (ÜVJP) 2017/1424 ja (ÜVJP) 2019/2009 rakendamisel saadud kogemustele ning võttes arvesse meetme ulatuslikkust, kasusaajate arvu ning kavandatud tegevuste arvu ja keerukust, on projekti rakendamise kestuseks 36 kuud.

9. **Tehnilise rakendamise üksus**

Programmi tehniline rakendamine on usaldatud OSCE sekretariaadi konfliktide ennetamise keskusele / julgeolekukoostöö foorumi toetusüksusele ning OSCE kuuele Kagu-Euroopas läbiviidavale välimissioonile, kusjuures esimesel on ka koordineeriv roll. Vajaduse korral pakub nõuandvat tuge OSCE sekretariaadi rahvusvaheliste ohtude osakond. OSCE sekretariaadi konfliktide ennetamise keskus / programmitöö ja hindamise tugiüksus osaleb juhtkomitees vaatlejana.

10. **Juhtkomitee**

Meetme juhtkomiteesse kuuluvad kõrge esindaja, jurisdiktsioonides asuvate ELi delegatsioonide ja käesoleva lisa 4. peatükis osutatud rakendusüksuste esindajad.

Rakendusüksus, keda abistab juhtkomitee, tagab, et projekti rakendamist koordineeritakse ELi muu seonduva abiga Kagu-Euroopa jurisdiktsioonidele, nagu Saksamaa majanduse ja ekspordikontrolli föderaalse ameti (BAFA) tegevus (mida toetatakse nõukogu otsustega (ÜVJP) 2018/101 ([5]) ja (ÜVJP) 2017/915 ([6])), piirkondlik koostöö Lääne-Balkani riikidega väike- ja kergrelvade kontrolli valdkonnas, mida rakendatakse ÜRO Arenguprogrammi (UNDP)/SEESACi poolt (toetatakse nõukogu otsustega (ÜVJP) 2019/2011, ([7]) (ÜVJP) 2018/1788 ([8]) ja (ÜVJP) 2016/2356 ([9])) ning ELi ja Kagu-Euroopa õiguskaitsealane koostöö tulirelvade ebaseadusliku kaubanduse valdkonnas (mida toetab komisjoni rände ja siseasjade peadirektoraat, Europol ja EMPACTi tulirelvade alane platvorm).

Juhtkomitee kutsub Kagu-Euroopa jurisdiktsioonide partnerite esindajaid korrapäraselt oma koosolekutele. Juhtkomitee võib oma koosolekutele kutsuda ka sellistesse Kagu-Euroopas ellu viidavatesse projektidesse kaasatud üksuste esindajaid, millel on sarnane või seotud eesmärk. Juhtkomitee vaatab käesoleva otsuse rakendamise korrapäraselt läbi vähemalt iga kuue kuu tagant, kasutades muu hulgas elektroonilisi kommunikatsioonivahendeid.

11. **Aruandlus**

Kirjeldavad aruanded ja finantsaruanded hõlmavad kõiki tegevusi, mida on kirjeldatud asjaomases toetuslepingus ja sellele lisatud eelarves, ning seda hoolimata sellest, kas nõukogu otsusega nähakse ette käesoleva meetme täielik rahastamine või kaasrahastamine.

OSCE peavoolustab aruandlust EÜle/ELile konfliktide ennetamise keskuse / julgeolekukoostöö foorumi toetusüksuse kaudu, nimelt projekti 7 projekti rakendusrühma kaudu.

([5]) Nõukogu otsus (ÜVJP) 2018/101 tulemusliku relvaekspordi kontrolli edendamise kohta (ELT L 17, 23.1.2018, lk 40).

([6]) Nõukogu otsus (ÜVJP) 2017/915 relvakaubanduslepingu rakendamist toetava liidu teavitustegevuse kohta (ELT L 139, 30.5.2017, lk 38).

([7]) Nõukogu 9. detsembri 2019. aasta otsus (ÜVJP) 2019/2111, millega toetatakse SEESACi poolt Kagu-Euroopas läbiviidavaid desarmeerimise ja relvastuskontrolli alaseid tegevusi, et vähendada ebaseaduslikest väike- ja kergrelvadest ning nende laskemoonast tulenevat ohtu (ELT L 318, 10.12.2019, lk 147).

([8]) Nõukogu 19. novembri 2018. aasta otsus (ÜVJP) 2018/1788, millega toetatakse Kagu- ja Ida-Euroopa väike- ja kergrelvade kontrolli keskust (SEESAC), et rakendada Lääne-Balkani riikides ebaseadusliku relvakaubanduse vastast võitlust käsitlevat piirkondlikku tegevuskava (ELT L 293, 20.11.2018, lk 11).

([9]) Nõukogu 19. detsembri 2016. aasta otsus (ÜVJP) 2016/2356 SEESACi poolt Kagu-Euroopa riikides läbiviidavate desarmeerimise ja relvastuskontrolli alaste tegevuste toetamise kohta ELi strateegia (väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona ebaseadusliku hankimise ja salakaubaveo vastaseks võitluseks) raames (ELT L 348, 21.12.2016, lk 60).